

LVGMC

Augstas detalizācijas meteoroloģisko datu izmantošana AER ģenerācijas prognozēšanā

Andris Vīksna

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
Prognožu un klimata daļas vadītājs
andris.viksna@lvgmc.lv

31.10.2025.

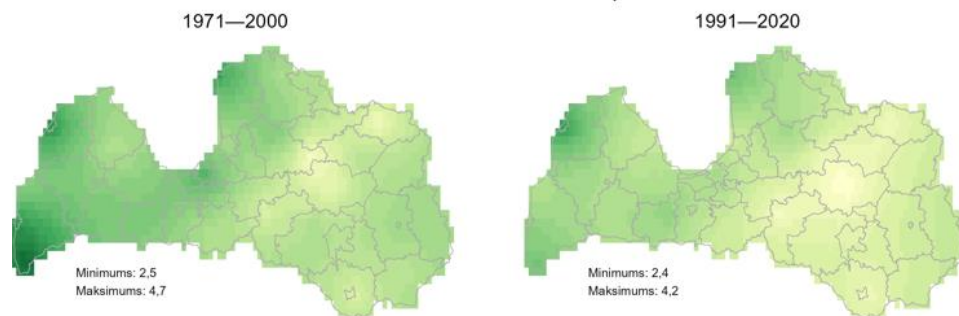
VĒJA ATRUMA MONITORINGS

LVGMC uztur 25 meteoroloģisko novērojumu stacijas, bet šobrīd uzsākta 10 jaunu staciju uzstādīšana. Dati tiek operatīvi asimilēti skaitliskajos laika apstākļu modeļos.

Vidējais vēja ātrums Līdzšinējās klimata pārmaiņas

LVGMC

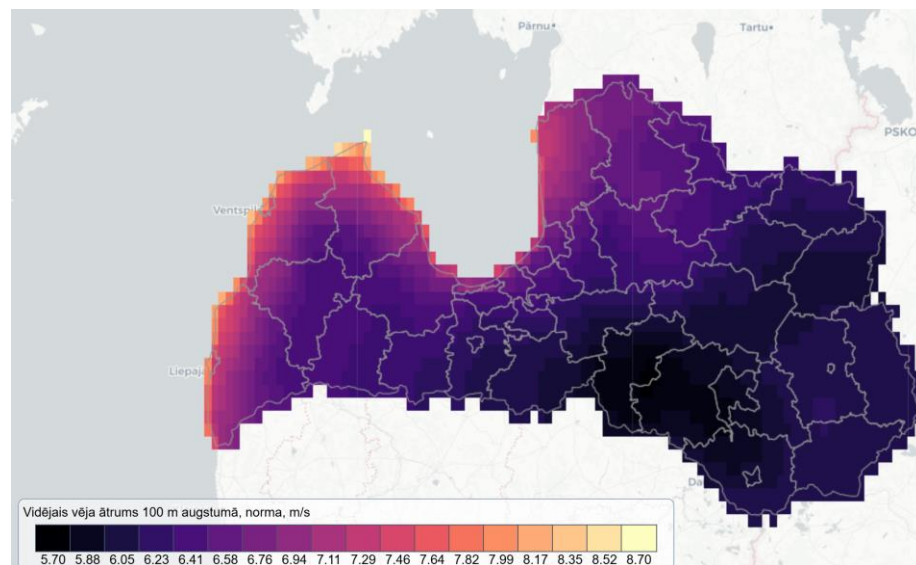

Izmaiņas piezemes vidējā vēja ātrumā

Agrāk novērojumus 24 stundas diennaktī, 7 dienas nedēļā veica meteorologi. Pēdējās desmitgadēs arvien vairāk meteoroloģiskos novērojumus veica automātiski. Kopš novērojumu tīkla modernizācijas 2018. gadā visas novērojumu stacijas ir pilnībā automatizētas. Tajās novērojumus veic tikai sensori.

Meteoroloģisko novērojumu stacija

Vidējā vēja ātruma 100 m augstumā klimatiskā norma

SAULES RADIĀCIJAS MONITORINGS

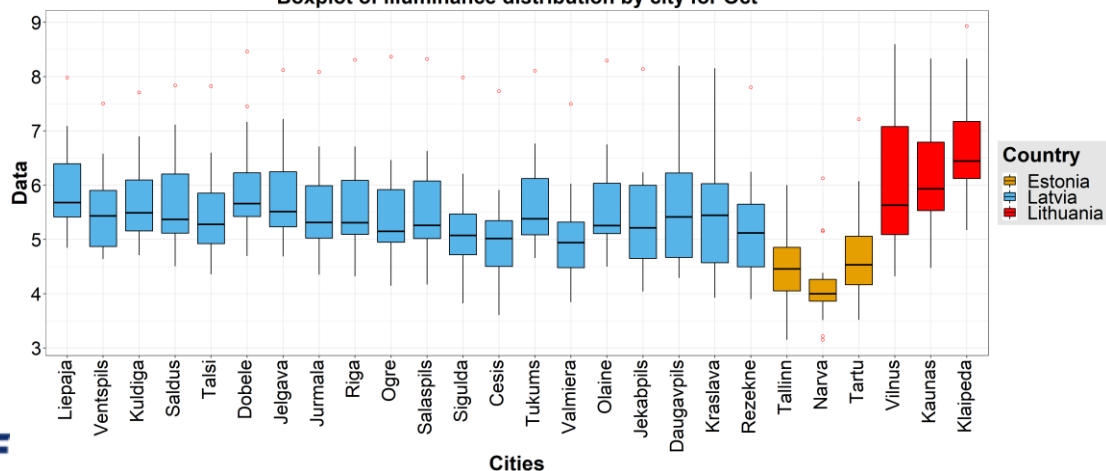

Saules radiācijas, saules spīdēšanas ilguma un dabiskā apgaismojuma novērošanā aizvien lielāka loma ir attālinātajiem novērojumiem. Šobrīd satelītu sniegto datu rindas jau ir pietiekami garas šo datu izmantošanai klimatiskajos pētījumos.

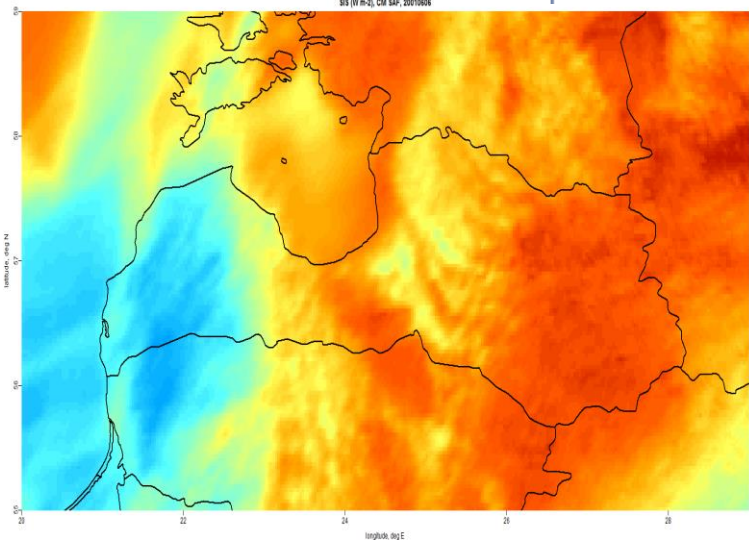
The EUMETSAT
Network of
Satellite
Application
Facilities

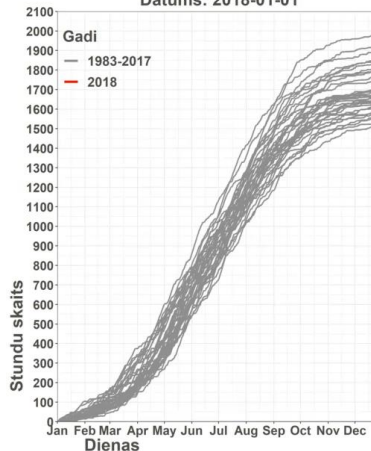
Boxplot of illuminance distribution by city for Oct

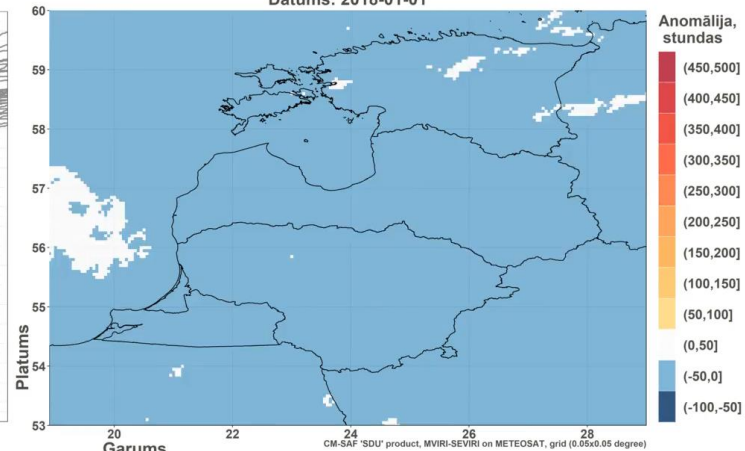
SIS (V m-3), CM SAF, 20010066

Kumulatīvais Saules spīdēšanas ilgums Rīgā 2018. g.
Datums: 2018-01-01

Ikdienas saules spīdēšanas ilguma kumulatīvā novirze attiecībā pret 1983.-2017. g. perioda vidējo vērtību
Datums: 2018-01-01

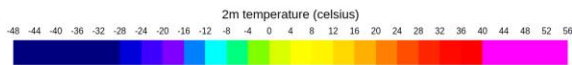
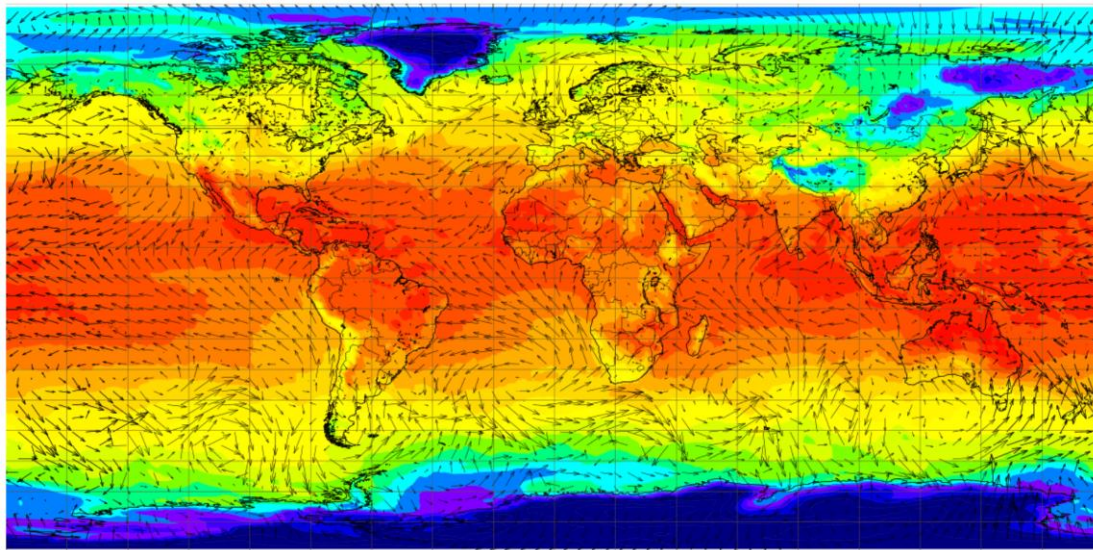

PROGNOŽU MODEĻI - UZBŪVE

2 m temperature and 10 m wind

Base time: Mon 27 Oct 2025 00 UTC Valid time: Mon 27 Oct 2025 00 UTC (+0h) Parameter : 2m temperature Area : Global

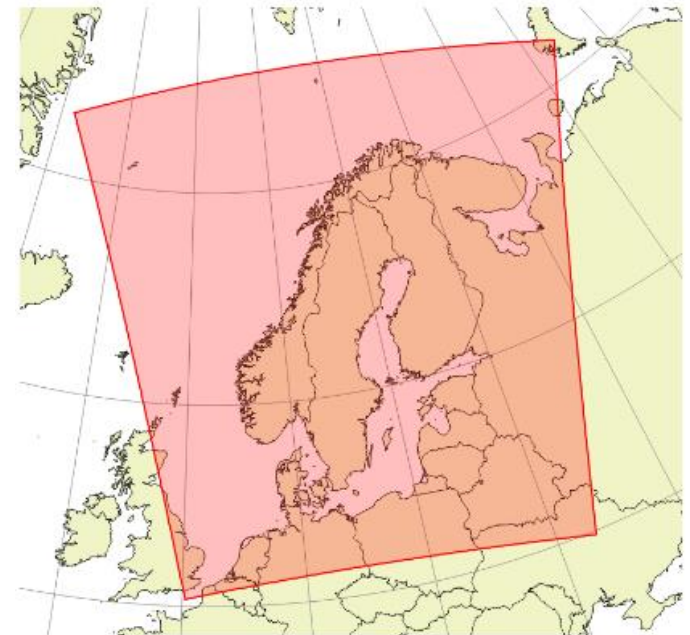

10m wind (m/s)

→ Black wind arrows

ECMWF modelis (~ 9 x 9 km)

MetCoOp modelis (2.5 x 2.5 km)

HIDROMETEOROLOĢISKO PROGNOŽU SISTĒMA

Papildus tiek izmantotas arī LVĢMC
pēcprārdātās prognozes

Īsa termiņa (2 diennaktis)
prognozes

1 reizi stundā
2,5x2,5 km

Vidēja termiņa (15 diennaktis)
prognozes

2 reizes diennaktī;
9x9 km

Pagarinātā termiņa (46 diennaktis)
prognozes

1 reizi diennaktī;
18x18 km

Sezonālā termiņa (7 mēneši)
prognozes

1 reizi mēnesī;
35x35 km

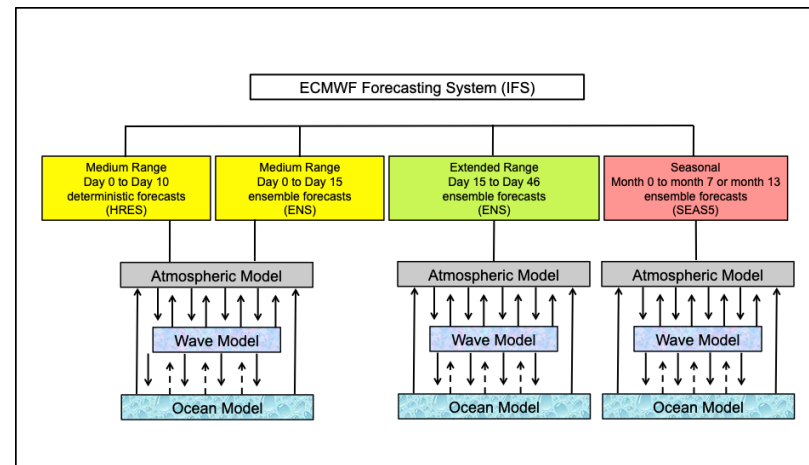
Ilga termiņa (13 mēneši) prognozes

4 reizes gadā;
35x35 km

Vēsturisko novērojumu dati

2 gadi

Operatīvie novērojumu dati

PROGNOŽU PĒCAPSTRĀDE

Prognožu pēcapstrādei šobrīd ir divi darba virzieni:

- 1) Piezemes līmeņa datu pēcapstrāde – algoritmu implementācija, ar kuru palīdzību iespējams gūt labāku deterministiskas laikapstākļu prognozes novērtējumu, izmantojot LVĢMC novērojuma staciju tīkla datus
- 2) Ansambļu prognožu pēcapstrāde - šobrīd notiek metožu izstrāde, lai būtu iespējams veikt prognožu pēcapstrādi arī varbūtības prognozēm

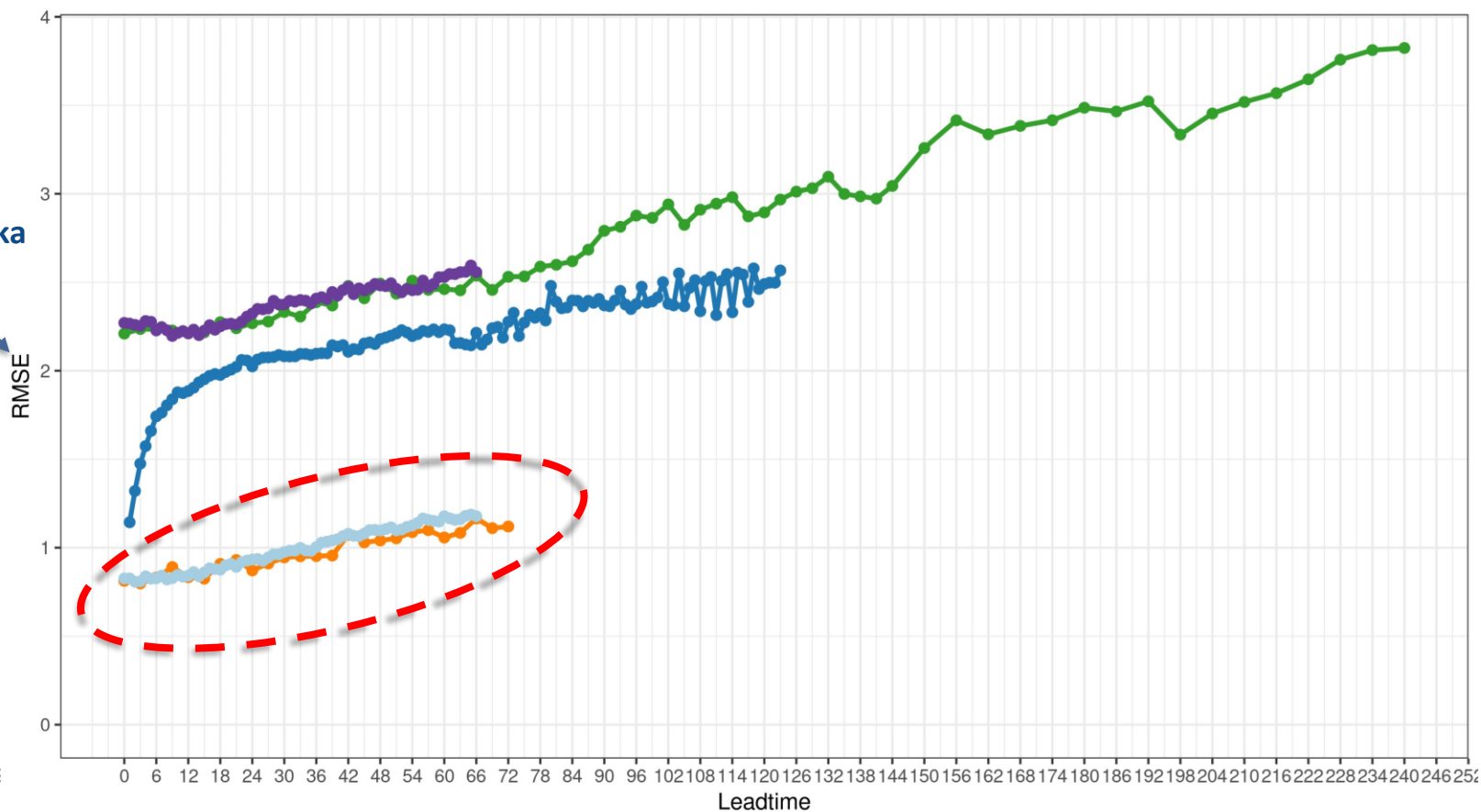
PROGNOŽU PĒCAPSTRĀDE – VĒJA ĀTRUMS

Izmantoti visu 25 novērojumu staciju dati

25 stations

Kļūdas metrika

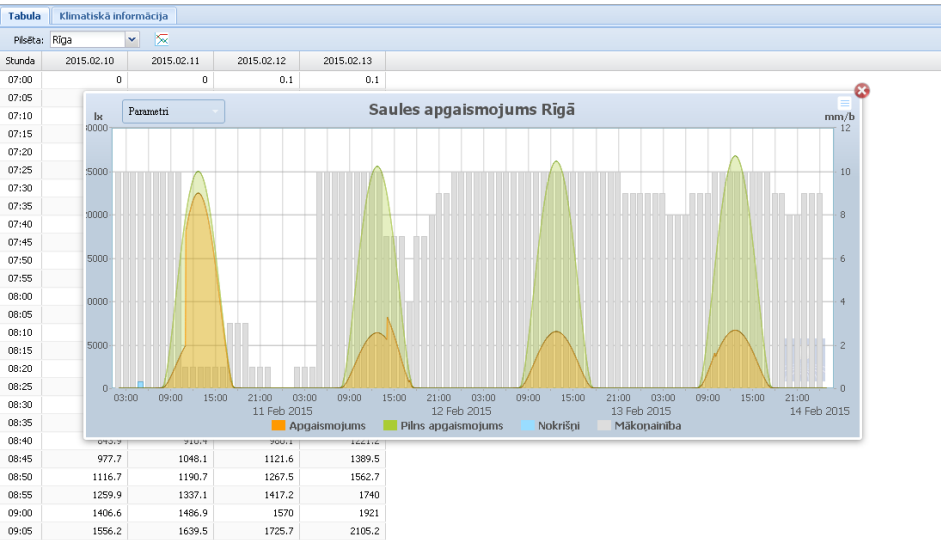

Modeļu atšifrējums

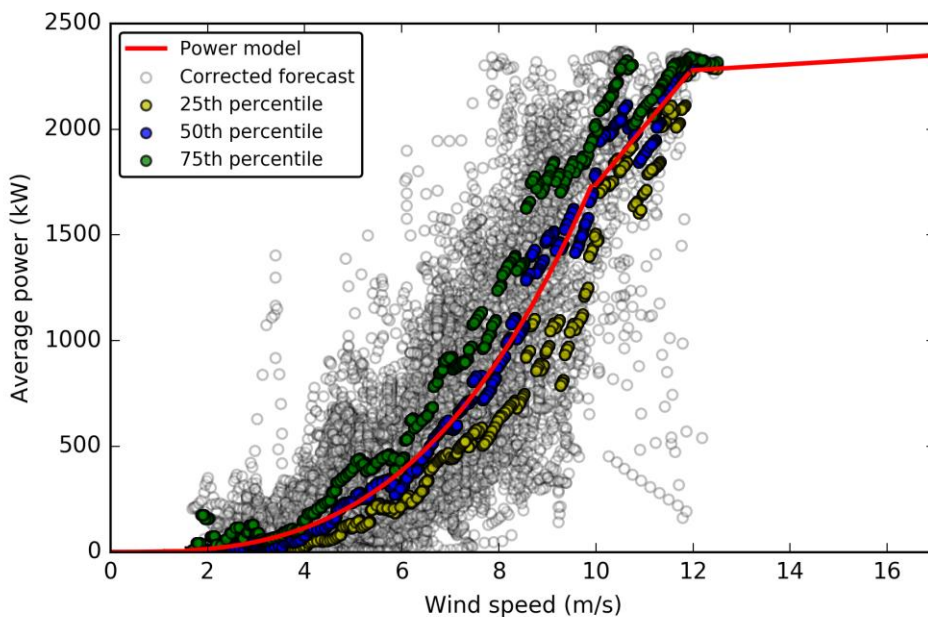
ECMWF ECMWF_PP HARMONIE HARMONIE_PP LEGMC

(NB! HARMONIE = MetCoOp modelis)

IZTRĀDĀTIE ENERĢĒTIKAS PRODUKTI

Dabiskā apgaismojuma daudzuma prognozes (lux)

Saražotās elektroenerģijas daudzuma prognoze vēja ģeneratoru parkos

PRODUKTI ENERĢĒTIKAS JOMAI

LVĢMC šobrīd strādā pie četriem enerģētikas jomas produktiem:

1. SES un VES ģenerācijas jaudas prognožu izstrāde
2. Hiperlokālo vēja prognožu izstrāde

Izmantojot īstermiņa un vidēja termiņa **prognožu datus**

3. Atjaunīgās enerģijas paātrinātās apguves teritoriju noteikšanas rīks
4. Valstpilsētu ēku jumtu saules enerģijas potenciāls

Izmantojot **klimatiskos datus**

ENERĢĒTIKAS PRODUKTI – ĢENERĀCIJAS JAUDA

LVĢMC uzsāka darbu pie SES ģenerācijas jaudas prognožu izstrādāšanas sadarbībā ar AS «Sadales tīkls» pilotprojekta ietvaros:

1. Tika implementētas vairākas **uz fiziku balstītas jaudas prognozēšanas metodes** piecām SES, izmantojot plašu meteoroloģisko datu kopu
2. Metožu **prognozes tika novērtētas** pret aktuālajiem ģenerācijas datiem
3. Izstrādāta **operatīva** gan meteoroloģisko ievaddatu, gan jaudas prognožu **datu plūsma**
4. Prognoze arī agregēta **visai Latvijas teritorijai**, pieņemot vienotu paneļa modeli

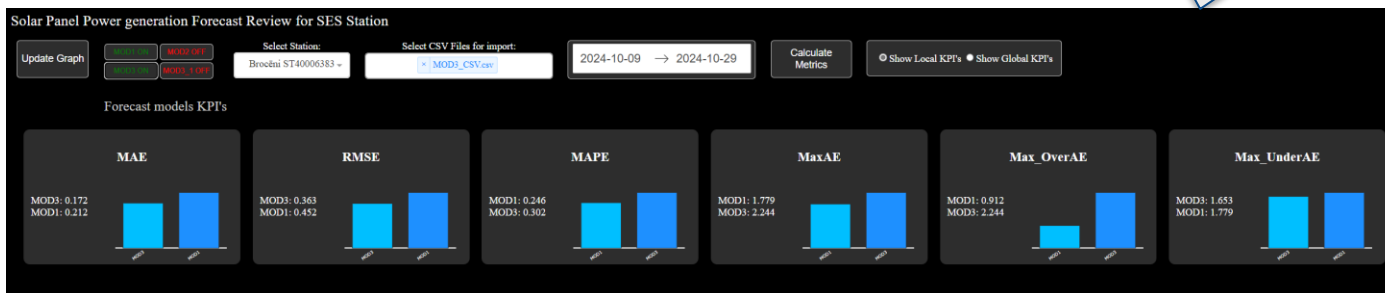
ENERĢĒTIKAS PRODUKTI – ĢENERĀCIJAS JAUDA

Proгнозу моделу динамика
pret ģenerācijas datiem

Kļūdu salīdzinājums starp
modeļu iterācijām

ENERĢĒTIKAS PRODUKTI – ĢENERĀCIJAS JAUDA

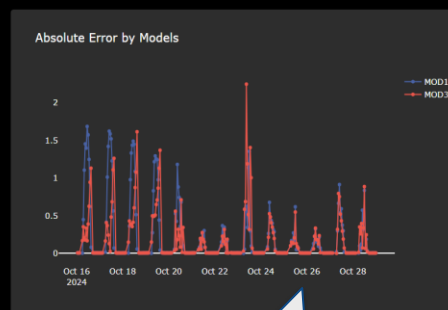
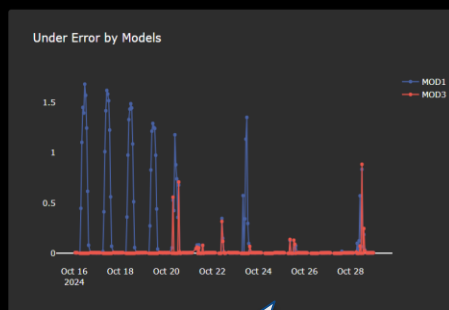
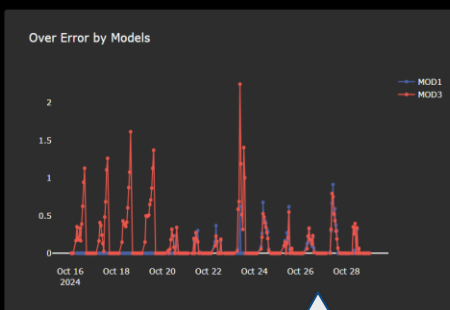
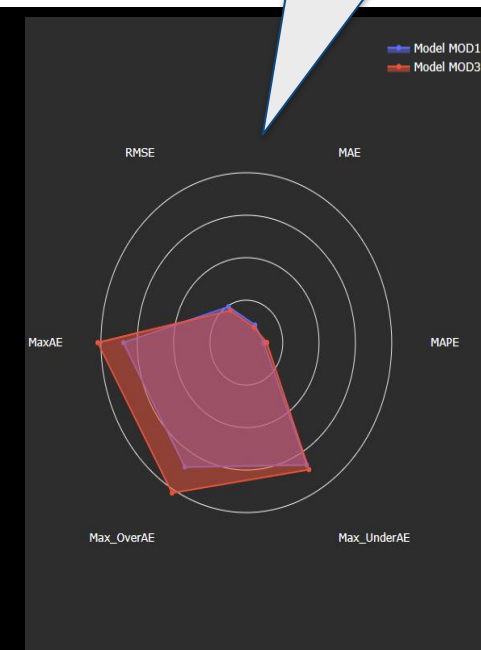
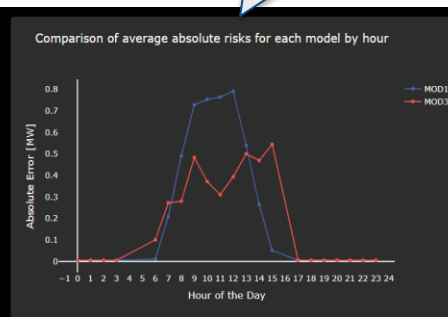
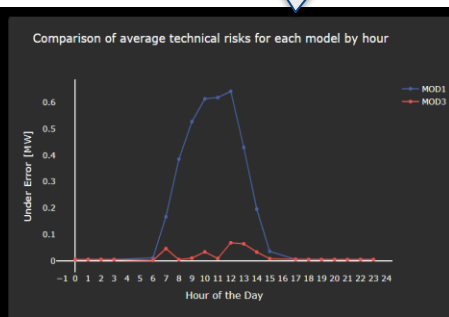
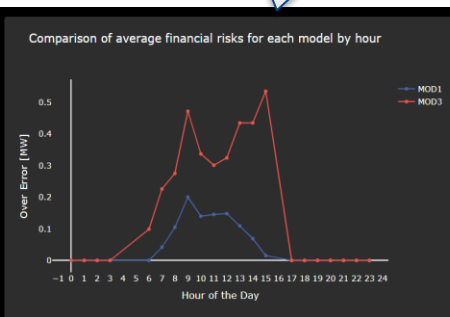

Vidējo finanšu risku vizualizācija katrai stundai izvēlētajā periodā

Vidējo tehnisko risku vizualizācija katrai stundai izvēlētajā periodā

Vidējo absolūto risku vizualizācija katrai stundai izvēlētajā periodā

Radar diagramma modeļu veiktspējas un KPI salīdzināšanai

“Over error” kļūdu identificēšana ar lieluma un laika atzīmēm

“Under error” kļūdu identificēšana ar laika un lieluma atzīmēm

“Absolute error” kļūdu identificēšana ar laika un lieluma atzīmēm

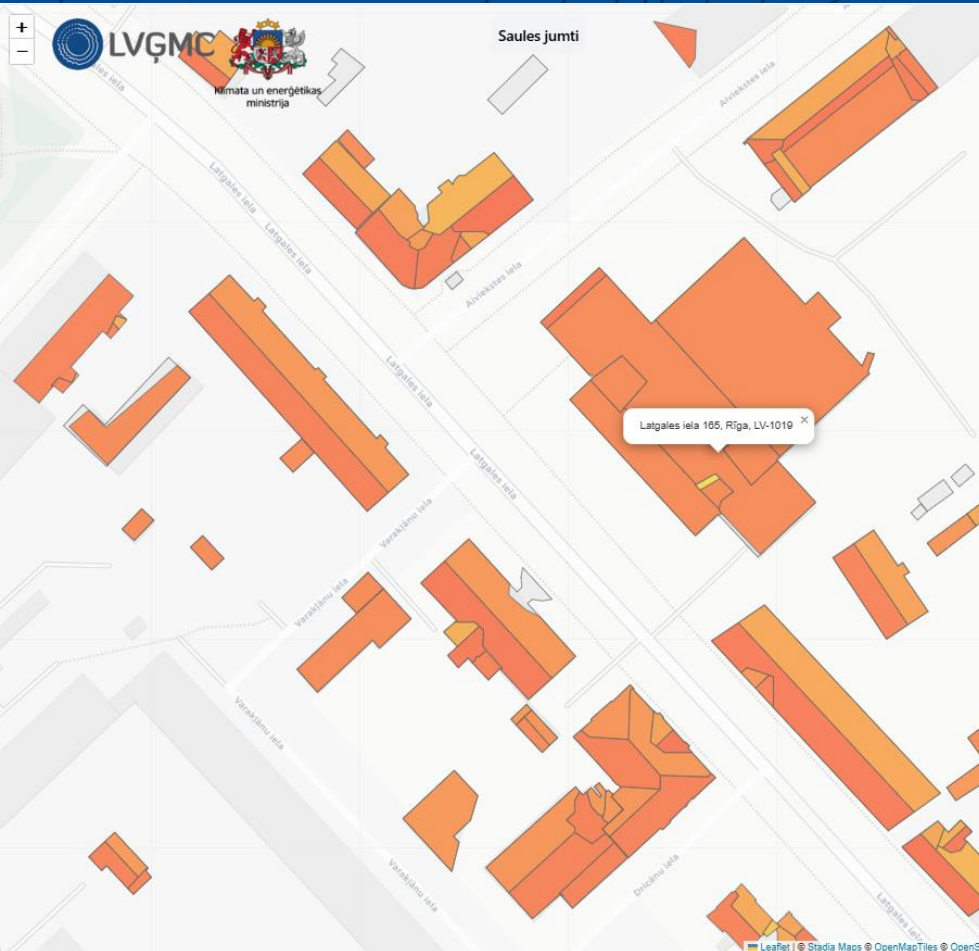
ENERĢĒTIKAS PRODUKTI – HIPERLOKĀLIE VĒJI

LVĢMC ir uzsācis darbu pie hiperlokālo vēja ātruma prognožu izstrādes, balstoties uz Latvijas digitālo reljefa un augstuma modeļu datiem un meteoroloģiskajiem modeļiem:

1. Elektrotīklu **caurlaides spējas optimizācijas** produkta izstrādei
2. Potenciālo **zaudējumu** un kritisko tīkla posmu identificēšanai

SAULES ENERĢIJAS RAŽOŠANAS UZ ĒKU JUMTIEM POTENCIĀLA APRĒĶINS

Meklēt būves adresi
Latgales 165, Rīga
MEKLĒT **NOTĪRĪT**

Latgales iela 165, Rīga, LV-1019

Meklēt būvi pēc kadastra apzīmējuma

MEKLĒT **NOTĪRĪT**

Kadastra apz. 01000462014001
Saules potenciāls 986 kWh/m²

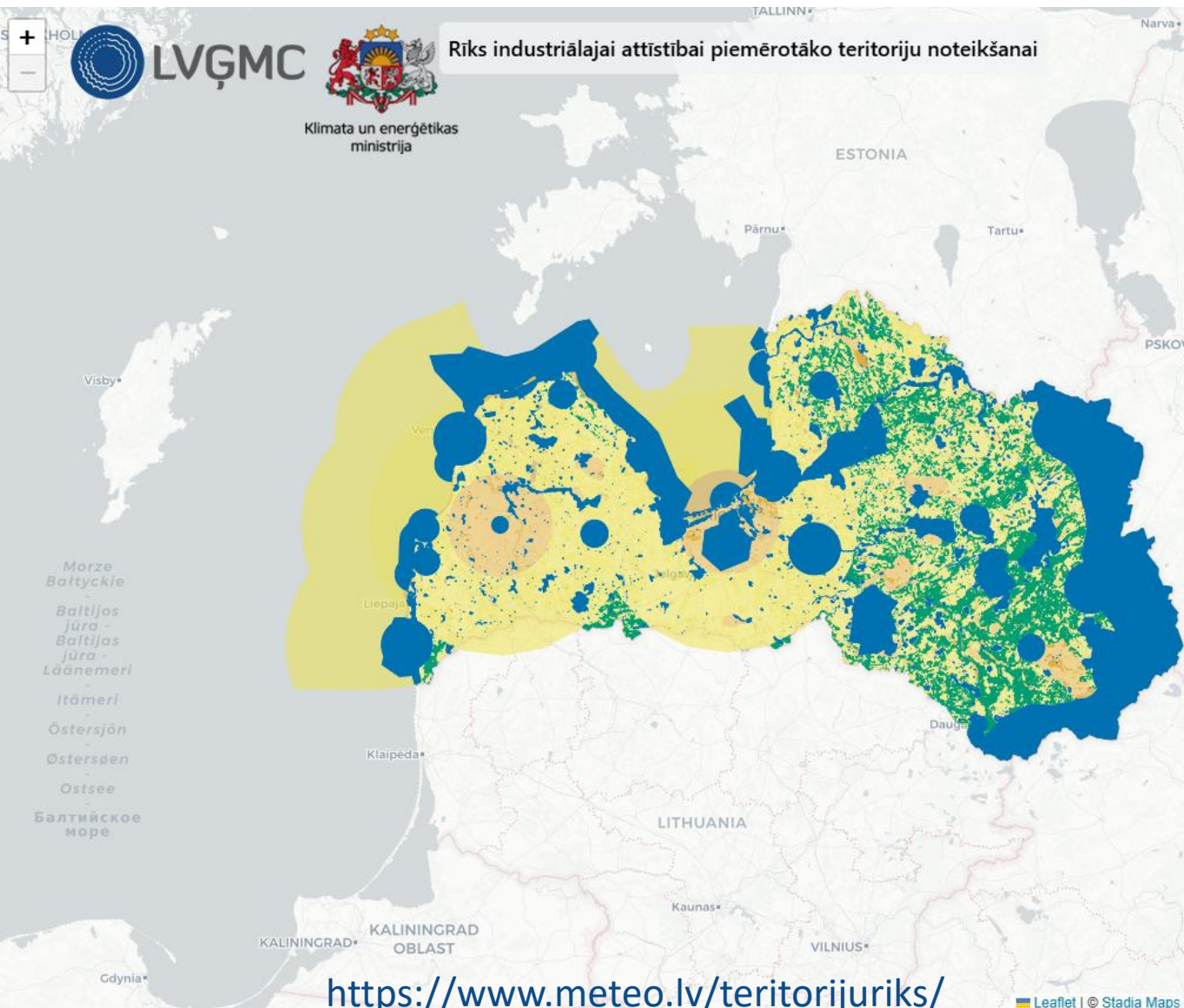
LĢIA digitālās vismas reljefa modelis, kas iegūts no aerolāzerskenēšanas datiem (izšķirtspēja 1x1 m)

Attālināto novērojumu saules spīdēšanas ilguma dati (EUMETSAT satelītu misijas CM SAF dati)

RĪKS INDUSTRIĀLAJAI ATTĪSTĪBAI PIEMĒROTĀKO TERITORIJU NOTEIKŠANAI

Rīks industriālajai attīstībai piemērotāko teritoriju noteikšanai

Klimata un enerģētikas ministrija

BIOMASA

BIOGĀZE

VĒJŠ (līdz 2028.g.)

VĒJŠ (no 2028.g.)

SAULE

Klimatoloģija

Teritorijas un apbūve

Daba

Aviācija un gaisa satiksme

Esošie un plānotie AER projekti

Krāsu apzīmējumi

Zaļš – ierobežojumi nav konstatēti.

Dzeltenš – ir konstatēti nelieli vai iespējami ierobežojumi dabas aizsardzības politikas ietvaros vai radaru izvietojuma dēļ, kuri prasītu papildu izvērtējumu vai papildu saskaņojumu saņemšanu. Vidēja riska pakāpe saņemt negatīvu atzinumu IVN ietvaros vai saņemt norādījumus būtisku papildu darbību veikšanai IVN ietvaros.

Oranžs – ir konstatēti būtiski ierobežojumi dabas aizsardzības politikas ietvaros vai radaru izvietojuma dēļ.

<https://www.meteo.lv/teritorijuriks/>

ENERĢĒTIKAS PRODUKTI – NĀKOTNE

LVĢMC turpina attīstīt minētos enerģētikas specifiskos produktus, bet tuvākajā laikā plāno arī uzsākt izpēti un produktu izstrādi, iekļaujot:

1. VES ģenerācijas jaudas prognozēšana;
2. Meteoroloģisko datu plūsmu turpmāka aprobācija;
3. Interpolācijas metožu izstrāde un implementācija gan telpai, gan laikam;
4. Īstermiņa mākoņainuma un nokrišņu prognozes, izmantojot attālinātus novērojumus;
5. Enerģētikai specifisko meteoroloģisko prognožu parametru pēcapstrāde.

Paldies par uzmanību! Jautājumi?

Latgales iela 165, Rīga
www.meteo.lv
klientu.serviss@lvgmc.lv
Tālr. 67032620